

گزارشی از کتابخانه مرکز

از آنجا که کتابها و مجله‌های روزآمد از مهمترین ابزارهای کار پژوهشی اند، از آغاز تأسیس مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات، ایجاد یک کتابخانه مجهز به عنوان یکی از برنامه‌های اساسی مرکز مد نظر بوده است. کار تأسیس کتابخانه همزمان با تأسیس مرکز در سال ۱۳۶۸ آغاز شد و کتابخانه مرکز در زمستان ۱۳۷۰ رسماً شروع به کار کرد. ایجاد زمینه‌های تحقیق و مطالعه از طریق گردآوری، سازماندهی و اشاعه منابع معتبر علمی داخل و کشورهای دیگر برای استفاده پژوهشگران و دانشجویان، از اهداف مهم این نهاد مرکز به‌شمار می‌آید. محل فعلی کتابخانه، طبقه زیرین ساختمان اختیاریه است.

مجموعه

در حال حاضر کتابخانه دارای بیش از ۹۰۰۰ عنوان کتاب در شاخه‌های ریاضیات، فیزیک، کامپیوتر، منطق ریاضی و زمینه‌های وابسته است که عمدتاً به زبان انگلیسی اند. رشد سالانه موجودی کتابها حدوداً ۲۰۰۰ جلد پیش بینی شده است. تعداد نشریات ادواری جاری کتابخانه بالغ بر ۳۳۸ عنوان است که از این تعداد ۸۰ عنوان با تمام شماره‌های پیشین، ۹۸ عنوان با شماره‌های پیشین از ۱۹۸۸ تا ۱۹۸۹، و ۱۶۰ عنوان با شماره‌های پیشین از سال ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۱ هستند. تهیه بقیه شماره‌های پیشین با برنامه زمان‌بندی شده‌ای در دست اقدام است. تعداد زیادی از شماره‌های قدیمتر مجله‌ها به شکل میکروفیلم تهیه شده‌است که در آینده نزدیک در اختیار مراجعان قرار خواهد گرفت.

منابع کتابخانه به روش رده‌بندی کتابخانه کنگره تنظیم شده است.

سازمان

کتابخانه دارای یک کمیته کتابخانه است که مسئولیت تعیین خط مشی، سیاست‌گذاری علمی، تأیید انتخاب منابع، و تدوین و تصویب آئین‌نامه‌های داخلی استفاده از کتابخانه را به عهده دارد. کتابخانه دارای بخشهای زیر است:

- بخش انتخاب، تهیه و سفارش
- بخش فهرست‌نویسی و رده‌بندی
- بخش نشریات ادواری
- بخش مرجع و گردش کتاب

خدمات

علاوه بر هیئت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی تهران در رشته‌های فیزیک و ریاضیات، پژوهشگران و دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری این رشته‌ها که مقیم تهران باشند، با تأیید کمیته کتابخانه می‌توانند به عضویت کتابخانه درآیند و از امکانات آن استفاده کنند. به علاوه، استفاده از کتابها، مراجع، و نشریات ادواری در محل کتابخانه برای کلیه علاقه‌مندان آزاد است. کتابخانه از طریق اتاقهای مطالعه، خدمات امانت، سرویس پاسخگویی، ارائه خدمات فتوکپی، و ارائه خدمات کامپیوتری، خدمات خود را به همراه مجموعه غنی و روزآمدی از کتابها و نشریات به مراجعان خود عرضه می‌دارد. به‌طور متوسط در هر ماه ۶۲۰ عنوان کتاب به امانت داده می‌شود، برای حدود ۱۴۰ نفر، از مقالات و

کتابها فتوکپی تهیه می‌شود، و به ۲۵۰ نفر پاسخ مرجع داده می‌شود. تعداد اعضای کتابخانه در پایان سال ۱۳۷۱، بالغ بر ۳۲۰ نفر بوده است. کتابخانه شامل اتاق مطالعه کتب و اتاق مطالعه نشریات ادواری است. ساعت کار کتابخانه از ۸ صبح تا ۴ بعد از ظهر (پنجشنبه‌ها از ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر) است. کتابخانه در آینده نزدیک از امکانات امانت بین کتابخانه‌ای برای کسانی که در کتابخانه‌های دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی دیگر عضویت دارند، و نیز از امکانات مرکز تأمین اسناد کتابخانه بریتانیا (British Library Document Supply Centre) بهره‌مند خواهد شد. برای پژوهشگران مقیم سایر شهرستانها امکان تکثیر مقالات موجود در مرکز در نظر گرفته شده است. امید است، جهت مبادله اطلاعات در آینده نزدیک، ارتباط کتابخانه با مراکز علمی و کتابخانه‌های معتبر جهان در زمینه‌های ریاضیات و فیزیک برقرار شود.

خدمات کامپیوتری

واحد کامپیوتر مرکز یک سیستم جامع نرم افزاری برای کتابخانه طراحی کرده است. این سیستم شامل زیر سیستمهای فهرست نویسی، امانت، مراجعان و سفارش است. زیر سیستمهای فهرست نویسی و امانت هم اکنون نصب شده و مورد استفاده قرار می‌گیرند. در حال حاضر در حدود ۱۴۰۰ عنوان کتاب وارد کامپیوتر شده است که در زیر سیستمهای مراجعان و امانت از آنها استفاده می‌شود. طراحی و پیاده سازی زیر سیستم مراجعان پس از یک دوره آزمایشی مجدداً در دست ویرایش است.

در بخش فهرست‌نویسی سه کامپیوتر و سه چاپگر نصب شده و قابل استفاده است. دو کامپیوتر و دو چاپگر برای وارد کردن اطلاعات مربوط به کتابها و چاپ کارتهای فهرست‌نویسی شده اختصاص یافته است، و از کامپیوتر سؤم که مجهز به گرداننده دیسک فشرده فقط خواندنی (CD-ROM) است، برای بازیابی اطلاعات مربوط به کتابها از روی CD-MARC Bibliographic استفاده می‌شود. در بخش امانت کامپیوتری برای ذخیره اطلاعات مربوط به اعضای کتابخانه و انجام امور امانت و رزرو کتابها و تهیه فهرستهای آماری نصب شده است. سیستم سفارش کتابها در مرحله طراحی است و زیر سیستم سفارش مجلات به‌زودی در بخش سفارش مورد استفاده قرار خواهد گرفت. در کتابخانه مرکز، همچنین دو کامپیوتر و یک چاپگر برای کمک به مراجعان در بازیابی اطلاعات مربوط به کتابها در نظر گرفته شده است. بر روی یکی از این کامپیوترها سیستم بازیابی اطلاعات نصب گردیده است. این سیستم به مراجعان کتابخانه امکان می‌دهد که انواع جستجوهای ساده و ترکیبی را بر روی اطلاعات مختلف مربوط به کتابها انجام دهند. کامپیوتر دیگر مجهز به CD-ROM است و برای بازیابی اطلاعات ذخیره شده بر روی دیسکهای فشرده موجود در مرکز مورد استفاده قرار می‌گیرد. امکان چاپ اطلاعات مورد نیاز نیز توسط یک چاپگر برای مراجعان فراهم شده است. برنامه‌های این سیستم به زبان پاسکال نوشته شده و در آن برای انجام اعمال مربوط به مدیریت پرونده‌ها از BTRIEVE Record Manager استفاده شده است. در فاز اول بهره برداری از این سیستم، کامپیوترها در بخشهای مختلف کتابخانه بر روی شبکه قرار ندارند، ولی طراحی و پیاده سازی نرم افزارها به گونه‌ای است که بتوان در آینده نزدیک آنها را به صورت شبکه در آورد.

The Library of the Institute for Studies in Theoretical Physics and Mathematics

List of Available Periodicals(through 1992)

- acm Transactions on Mathematical Software, 1972-1992
- AI & Society, 1988-1992
- Abstracts of papers presented to the American Mathematical Society, 1990
- Acta Applicandae Mathematicae, 1983-1992
- Acta Informatica, 1971-1992
- Acta Mathematica, 1982-1992
- Acta Mathematica Hungarica, 1988-1992
- Advances in Applied Mathematics, 1980-1992
- Advances in Mathematics, 1967-1992
- aequationes mathematicae, 1988-1992
- Algorithmica, 1986-1992
- American Journal of Mathematics, 1961-1992
- American Journal of Physics, 1991-1992
- The American Mathematical Monthly, 1989-1992
- Annales Academiae Scientiarum Fennicae. Series A 1: Mathematica, 1981-1986
- Annales de l'Institut Fourier, 1988-1992
- Annales de l'Institut Henri Poincaré. Section B: Probabilités et Statistiques, 1991-1992
- Annales de l'Institut Henri Poincaré. Section C: analyse nonlineaire, 1991-1992
- Annales Scientifiques de l'Ecole Normal Supérieure, 1976-1992
- Annali della Scuola Normale Superiore di pisa, 1992-1992
- The Annals of Applied Probability, 1992-1992
- Annals of Global Analysis and Geometry, 1986-1992
- Annals of Mathematics, 1951-1992
- Annals of Physics, 1992-1992
- The Annals of Probability, 1988-1992
- Annals of Pure and Applied Logic, 1970-1992
- Annals of the History of Computing, 1988-1992
- Applied Mathematics & Optimization, 1988-1992
- Applied Physics A, 1988-1992
- Applied Physics B, 1988-1992
- Applied Physics Letters, 1989-1992
- Archiv der Mathematik, 1988-1992
- Archive for History of Exact Sciences, 1960-1992
- Archive for Mathematical Logic, 1988-1992
- Archive for Rational Mechanics and Analysis, 1989-1992
- Arkiv för Matematik, 1988-1992
- ARS Combinatoria, 1991-1992
- Artificial Intelligence, 1989-1992
- Artificial Intelligence Abstracts, 1990
- Astronomy and Astrophysics, 1990-1992

- Astronomy and Astrophysics Review, 1990-1992
- The Astrophysical Journal, 1990-1992
- The Astrophysical Journal: Supplement Series, 1990-1992
- The Australasian Journal of Combinatorics, 1992-1992
- Bolletino della Unione Matematica Italiana, Sezione A, Sezione B, 1988-1992
- The British Journal for the Philosophy of Science, 1988-1992
- Bulletin da Sociedade Brasileira de Mathematica, 1990-1992
- Bulletin de la Societe Mathematique de France, 1972-1992
- Bulletin des Sciences Mathematiques, 1991-1992
- Bulletin of the American Mathematical Society, 1989-1992
- Bulletin of the Australian Mathematical Society, 1988-1992
- Bulletin of the Iranian Mathematical Society, 1974-1990
- Bulletin of the London Mathematical Society, 1969-1991
- Bulletin of the Malaysian Mathematical Society, 1990-1992
- Canadian Journal of Mathematics, 1991-1992
- Canadian Mathematical Bulletin, 1991-1992
- Canadian Mathematical Society Notes, 1990
- Chance, 1988-1992
- Chaos, Solitons and Fractals, 1991-1992
- Classical and Quantum Gravity, 1984-1992
- Cognition, 1990-1992
- Combinatorica, 1990-1992
- Commentarii Mathematici Helvetici, 1971-1992
- Communications in Algebra, 1988-1992
- Communications in Mathematical Physics, 1965-1992
- Communications in Partial Differential Equations, 1988-1992
- Communications of the ACM, 1992
- Communications on Pure and Applied Mathematics, 1981-1992
- Complex Variables, 1992
- Compositio Mathematica, 1981-1992
- Comptes Rendus de l'Académie des Sciences - Series I: Mathematique, 1991-1992
- Computational Complexity, 1991-1992
- Computational Intelligence, 1988-1992
- Computational Linguistics, 1990-1992
- Computational Mechanics, 1990
- Computational Statistics, 1992
- Computational Statistics & Data Analysis, 1988-1992
- Computer, 1992-1992
- Computer Journal: The International Journal of Computing, 1990
- Computer Network & ISDN Systems, 1990
- Computer Physics Communications, 1976-1988
- Computer Speech & Language, 1989-1991
- Computer Standards & Interfaces, 1990
- Computers and Artificial Intelligence, 1990-1992
- Computers in Industry: An International journal, 1990
- Computers in Physics, 1990-1992
- Computing, 1990-1992
- Constructive Approximation, 1990-1992
- Continuum Mechanics and Thermodynamics, 1990-1992
- Current Mathematical Publications, 1990-1992

- Data & Knowledge Engineering, 1990-1991
- Designs, Codes and Cryptography, 1991-1992
- Differential Equations, 1990-1991
- Differential Geometry and its Applications, 1991-1992
- Discrete & Computational Geometry, 1986-1992
- Discrete Applied Mathematics, 1982-1992
- Discrete Mathematics, 1971-1992
- Duke Mathematical Journal, 1981-1992
- Education & Computing, 1990-1991
- Engineering with Computers: An International Journal ..., 1990
- L'Enseignement Mathématique, 1981-1992
- Ergodic Theory and Dynamical Systems, 1987-1992
- European Journal of Combinatorics, 1985-1992
- Expositiones Mathematicae, 1983-1992
- FGCS (Future Generation Computer Systems), 1990-1991
- Formal Aspects of Computing, 1989-1992
- Forum Mathematicum, 1989-1992
- Foundations of Physics, 1970-1992
- Functional Analysis and its Applications, 1967-1992
- Fundamenta Informaticae: (Annales...Seria 4), 1990-1991
- Fundamenta Mathematicae, 1990-1991
- Fuzzy sets and systems, 1990-1992
- Gazette des Mathématiciens, 1988-1992
- Geometriae Dedicata, 1981-1992
- Geometric and Functional Analysis(GAFA), 1991-1992
- Graphs and Combinatorics, 1990-1992
- High Energy Physics Index, 1990-1992
- Historia Mathematica, 1974-1992
- Historical Studies in the Physical and Biological Sciences, 1990-1992
- Houston Journal of Mathematics, 1988-1992
- IEEE Spectrum, 1992
- IEEE Transactions on Education, 1991
- Illinois Journal of Mathematics, 1991-1992
- indagationes mathematicae, 1989-1992
- Indiana University Mathematics Journal, 1981-1992
- Information and Computation, 1990-1992
- Integral Equations and Operator Theory, 1991-1992
- International Journal of Approximate Reasoning, 1990-1992
- International Journal of Bifurcation and Chaos, 1991-1992
- International Journal of Engineering, 1990-1991
- International Journal of Foundations of Computer Science, 1990-1992
- International Journal of Game Theory, 1990-1992
- International Journal of Mathematics, 1990-1992
- International Journal of Modern Physics A, 1988-1992
- International Journal of Modern Physics B, 1988-1992
- International Journal of Modern Physics C, 1990-1992
- International Journal of Neural Systems, 1990
- International Journal of Theoretical Physics, 1988-1992
- International Studies in the Philosophy of Science, 1990-1992
- Inventiones Mathematicae, 1966-1992

- ISIS Current Bibliography, 1990-1992
- Israel Journal of Mathematics, 1988-1989
- JETP Letters, 1992
- Journal d'Analyse Mathématique, 1988-1989
- Journal de Mathématiques Pures et Appliquées, 1989-1992
- Journal für die reine und angewandte Mathematik, 1975-1992
- Journal of Algebra, 1980-1992
- Journal of Algebraic Combinatorics, 1992
- Journal of Algebraic Geometry, 1992
- Journal of Algorithms, 1980-1992
- Journal of Applied Mathematics & Simulation (J.A.M.S), 1987-1989
- Journal of Applied Physics, 1989-1992
- Journal of Approximation Theory, 1981-1992
- Journal of Cognitive Neuroscience, 1992
- Journal of Combinatorial Theory: Series A, 1981-1992
- Journal of Combinatorial Theory: Series B, 1981-1992
- Journal of Complexity, 1985-1992
- Journal of Computational Mathematics, 1990-1991
- Journal of Computational Physics, 1990-1993
- Journal of Computer and System Sciences, 1990-1992
- Journal of Cryptology, 1990-1992
- Journal of Differential Equations, 1981-1992
- Journal of Differential Geometry, 1989-1992
- Journal of Functional Analysis, 1967-1992
- The Journal of Geometric Analysis, 1992
- Journal of Geometry and Physics, 1992-1992
- Journal of Graph Theory, 1988-1992
- Journal of Knot Theory and its Ramifications, 1992
- Journal of Logic and Computation, 1990-1992
- The Journal of Logic Programming, 1990-1992
- Journal of the London Mathematical Society, 1981-1991
- Journal of Mathematical Analysis and Applications, 1988-1992
- Journal of Mathematical Biology, 1990-1992
- Journal of Mathematical Physics, 1989-1992
- Journal of Mathematics of Kyoto University, 1992
- Journal of Nonlinear Science, 1991-1992
- Journal of Number Theory, 1988-1992
- Journal of Parallel & Distributed Computing, 1990
- Journal of Philosophical Logic, 1981-1992
- Journal of Physics A: Mathematical and General, 1991-1992
- Journal of Physics B: Atomic Molecular, 1991-1992
- Journal of Physics D: Applied Physics, 1991-1992
- Journal of Physics G: Nuclear Physics and Particle Physics, 1991-1992
- Journal of Physics: Condensed Matter, 1991-1992
- Journal of Plasma Physics, 1991-1992
- Journal of Pure and Applied Algebra, 1972-1992
- Journal of Sciences, 1989-1990
- Journal of Symbolic Computation, 1990-1992
- The Journal of Symbolic Logic, 1981-1992
- Journal of the American Mathematical Society, 1988-1992

- Journal of the Australian Mathematical Society, Series A, 1988-1992
- Journal of the Australian Mathematical Society, Series B, 1991-1992
- Journal of the History of Ideas, 1990-1992
- Journal of the Mathematical Society of Japan, 1991-1992
- K-Theory, 1992
- Letters in Mathematical Physics, 1988-1992
- Linear Algebra and its Applications, 1988-1992
- MCSS (Mathematics of Control, Signals and Systems), 1990-1992
- Machine Translation(MT), 1988-1990
- Machine Vision and Applications: An International Journal, 1990
- manuscripta mathematica, 1989-1992
- Mathematica Journal, 1990-1992
- Mathematica Scandinavica, 1988-1992
- Mathematical and Computer Modelling, 1990-1992
- The mathematical gazette, 1990-1992
- Mathematical Intelligencer, 1978-1992
- Mathematical Notes, Academy of Science of the USSR, 1990-1991
- Mathematical Proceedings of the Cambridge Philosophical Society, 1989-1992
- Mathematical Programming, 1988-1992
- Mathematical Reviews, 1966-1992
- Mathematical Social Sciences, 1990
- Mathematical Systems Theory, 1990-1992
- Mathematics and Computers in Simulation, 1988-1992
- Mathematics of Computation, 1990-1992
- Mathematics of Operations Research, 1988-1992
- Mathematics of the USSR - IZVESTIYA, 1990-1992
- Mathematics of USSR - SBORNIK, 1990-1992
- Mathematika: A Journal of Pure and Applied Mathematics, 1991-1992
- Mathematische Annalen, 1981-1992
- Mathematische Nachrichten, 1991-1992
- Mathematische Zeitschrift, 1981-1992
- Measurement Science and Technology, 1991-1992
- Memoirs of the American Mathematical Society, 1990-1992
- Menemui Matematik, 1990-1991
- Michigan Mathematical Journal, 1988-1992
- Mind, 1992
- Modern Physics Letters A, 1992
- Modern Physics Letters B, 1988-1992
- Molecular Physics, 1991-1992
- Monatshefte für Mathematik, 1990-1992
- Nagoya Mathematical Journal, 1991-1992
- Nature, 1990-1992
- Network: Computation in Neural Systems, 1992
- Neural Networks, 1992
- New Scientist, 1991-1992
- Nonlinear Analysis, Theory, Methods and Applications, 1988-1992
- Nonlinear Science Today, 1991-1992
- Nonlinearity, 1991-1992
- Notices of the American Mathematical Society, 1990-1992
- Notre Dame Journal of Formal Logic, 1960-1992

- Nuclear Physics A, 1981-1992
- Nuclear Physics B, 1980-1992
- Numerische Mathematik, 1981-1992
- IL Nuovo Cimento A, 1991-1992
- IL Nuovo Cimento B, 1991-1992
- IL Nuovo Cimento C, 1991
- IL Nuovo Cimento, La Rivista, 1991-1992
- OR Spektrum, 1990
- L'Officiel des Mathématique, 1989-1992
- Osaka Journal of Mathematics, 1980-1992
- Pacific Journal of Mathematics, 1991-1992
- The Philosophical Review, 1990-1992
- Philosophy & Public Affairs, 1990-1992
- Philosophy of Science, 1988-1992
- Physical Review A, 1989-1992
- Physical Review B, 1989-1992
- Physical Review C, 1989-1992
- Physical Review D, 1989-1992
- Physical Review Letters, 1981-1992
- Physics Letters A, 1981-1992
- Physics Letters B, 1981-1992
- Physics Reports, 1988-1992
- Physics Today, 1981-1992
- Physics World, 1990-1992
- Probability Theory and Related Fields, 1981-1992
- Proceedings of the American Mathematical Society, 1990-1992
- Proceedings of the Edinburgh Mathematical Society, 1988-1992
- Proceedings of the Japan Academy. Series A, 1991-1992
- Proceedings of the London Mathematical Society, 1981-1992
- Proceedings of the Steklov Institute of Mathematics, 1988-1992
- Progress of Theoretical Physics, 1988-1992
- Progress of Theoretical Physics: Supplement, 1988-1992
- The Quarterly Journal of Mathematics, 1991-1992
- Random Structures & Algorithms, 1991-1992
- Ratio, 1991-1992
- Reports on Progress in Physics, 1991-1992
- Resultate der Mathematik (Results in Mathematics), 1988-1992
- Review of Scientific Instruments, 1988-1991
- Reviews in Mathematical Physics, 1992
- Reviews of Modern Physics, 1992
- Reviews of Solid State Science (RSSS), 1991
- Robotics and autonomous systems, 1990
- Rocky Mountain Journal of Mathematics, 1988-1992
- The Royal Society Philosophical Transactions: Physical Sciences and Engineering, 1988-1990
- Royal Society of Edinburgh, Proceedings: Section A: Mathematics, 1988-1992
- Russian Mathematical Surveys, 1960-1991
- Science in Context, 1989-1992
- Science of Computer Programming, 1990-1992
- Scientific American, 1991-1992

- Selecta Mathematica Sovietica, 1983-1992
- Semigroup Forum, 1990-1992
- SIAM Journal on Applied Mathematics, 1981-1992
- SIAM Journal on Computing, 1981-1992
- SIAM Journal on Control and Optimization, 1981-1992
- SIAM Journal on Discrete Mathematics, 1981-1992
- SIAM Journal on Mathematical Analysis, 1981-1992
- SIAM Journal on Matrix Theory and Applications, 1981-1992
- SIAM Journal on Numerical Analysis, 1981-1992
- SIAM Journal on Optimization, 1991-1992
- SIAM Journal on Scientific and Statistical Computing, 1981-1992
- SIAM News, 1990-1992
- SIAM Review, 1981-1992
- SIAM Theory of Probability and its Applications, 1991
- Siberian Mathematical Journal, 1989-1992
- Social Studies of Science, 1988-1992
- Soviet Journal of Nuclear Physics, 1989-1992
- Soviet Journal of Particles and Nuclei, 1989-1992
- Soviet Journal of Plasma Physics, 1989-1992
- Soviet Mathematics - DOKLADY, 1989-1992
- Soviet Physics - JETP, 1981-1992
- Soviet Physics - USPEKHI, 1992
- SMART Materials & Structures, 1992
- Speculations in Science and Technology, 1988-1992
- St. Petersburg Mathematical Journal, 1992
- Statistical Papers/Statistische Hefte, 1990
- Stochastic Hydrology and Hydraulics, 1990
- Structural Optimization, 1990
- Structured Programming, 1990
- Studia Mathematica, 1991-1992
- Studies in Applied Mathematics, 1989-1992
- Studies in History and Philosophy of Science, 1990-1992
- SUGAKU Expositions, 1988-1992
- Synthese, 1991-1992
- Theoretical and Computational Fluid Dynamics, 1990-1992
- Theoretical Computer Science, 1990-1992
- Theory of Probability and Mathematical Statistics, 1990-1992
- Tohoku Mathematical Journal, 1991-1992
- Topology, 1962-1992
- Topology and its Applications, 1971-1992
- Transactions of the American Mathematical Society, 1988-1992
- Transactions of the Moscow Mathematical Society, 1988-1992
- Waves in Random Media, 1991-1992
- Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete, 1990-1992